

ผลกระทบของคุณภาพสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี
ที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน : มุมมองของนักบัญชีไทย
Effects of Accounting Information Quality and Skills of Professional Accountants
on Private Companies Earnings Quality : A Perspective Thai Accountants

รัตนา สิทธิอ่วม¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของคุณภาพสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีไทยจำนวน 397 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของคุณภาพสารสนเทศทางบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Beta=0.618) ความเชื่อถือได้ (Beta=0.501) ความเข้าใจได้ (Beta=0.310) และการเปรียบเทียบกันได้ (Beta= 0.176) และผลกระทบของทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน ได้แก่ ทักษะการบริหารองค์กร (Beta=0.485) ทักษะทางปัญญา (Beta=0.322) ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร (Beta=0.262) และทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Beta=0.173) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ คุณภาพสารสนเทศทางบัญชี ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี คุณภาพกำไร

Abstract

The purposes of this research were to investigate the effects of accounting information quality and professional accountant skills on the earnings quality of private companies. The researchers used a quantitative method to collect data from 397 Thai accountants by questionnaire. Multiple regression analysis was used for the data analysis. The results of the hypotheses test relevance that the accounting information quality influenced the private companies earning quality included 4 aspects, relevance (Beta = 0.618), reliability (Beta = 0.501), understandability (Beta = 0.310), comparability (Beta = 0.176). The professional accountants' skills influenced private companies' earnings quality included 4 aspects, organizational (Beta = 0.485), intellectual (Beta = 0.322), interpersonal (Beta = 0.262), and communicate technical and functional (Beta = 0.173), with a statistical significance level of 0.05.

Keywords: accounting information quality, skills of professional accountants, earnings quality

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศทางบัญชีเข้ามามีบทบาทสำคัญมากต่อองค์กร ในการเข้ามาช่วยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร และการประสานงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งสารสนเทศทางการบัญชีเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศขององค์กร โดยสารสนเทศทางการบัญชีสามารถช่วยให้ข้อมูลผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผน และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์กรสารสนเทศทางการบัญชียังมีหลายรูปแบบ เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน รายงานยอดขาย เป็นต้น (นิศากร นครพิน, 2551) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถช่วยธุรกิจในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นระยะสั้นได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้กิจการเหล่านี้

¹อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี ม.ราชภัฏพิบูลสงคราม

ดำเนินงานในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและอยู่ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันทางธุรกิจสูง โดยสารสนเทศทางบัญชีสามารถบูรณาการการดำเนินงานเข้ากับแผนกลยุทธ์ระยะยาวขององค์กรได้ (Ismail & King, 2006)

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชีอย่างแพร่หลาย และพบว่าคุณภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชีมีผลต่อคุณภาพกำไรของกิจการ ดังเช่น งานวิจัยของ Kanakriyah (2016) ที่ผลการศึกษาพบว่า ระบบสารสนเทศทางบัญชีและข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท เช่นเดียวกับ อรุณลักษณ์ ฤทธิเดช (2557) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถทางการบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพกำไร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สารสนเทศทางการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจและด้านการทันเวลา มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพกำไร นอกจากนี้รุ่งรัศมี ดีปราศรัย (2558) พบว่า คุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ซึ่งถ้ากิจการให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีสูง คุณภาพกำไรของบริษัทจะสูงตามไปด้วย โดยคุณภาพของตัวเลขกำไรที่แสดงอยู่ในรายงานทางการเงินเป็นสิ่งหนึ่งที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท (อินยกร จันทร์สาสน์, 2559) คุณภาพกำไรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของผู้ใช้งบการเงิน เนื่องจากเป็นตัวสะท้อนความมีคุณภาพและคุณค่าที่สูงขึ้นของข้อมูลทางการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงิน ทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับประโยชน์สูงสุดจากการนำข้อมูลผลการดำเนินงานแท้จริงที่ปรากฏในงบการเงิน ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจลงทุนของผู้ใช้งบการเงิน (Francis, Olsson & Schipper, 2008)

นอกจากองค์กรจำเป็นต้องมีสารสนเทศทางบัญชีที่มีคุณภาพแล้ว ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพกำไรขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งนักบัญชีเปรียบเสมือนหุ้นส่วนทางธุรกิจขององค์กร มีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการภายในองค์กร ในฐานะที่เป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ โดยข้อมูลที่ได้รับจากนักบัญชีนั้นต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถสะท้อนภาพการดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กรได้ (รัตนา สิทธิอ่วม, 2563) และสนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ในด้านของการนำข้อมูลทางการบัญชีมาทำการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของสถานะทางการเงินและผลการปฏิบัติงานของกิจการ ซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของรายงานทางการเงิน และคุณภาพกำไรขององค์กรตลอดจนข้อมูลทางการบัญชีอย่างเลียงไม่ได้ (Fairfield & Whisenant, 2001) โดยคุณภาพกำไรนั้น คือ ตัวเลขผลประกอบการหรือผลกำไรขององค์กร อันเกิดจากกิจกรรมทางธุรกิจที่ดำเนินการขึ้นในระหว่างปี ตามรอบระยะเวลาบัญชีการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ขณะที่ Penman & Zhang (2001) กล่าวว่า การที่นักบัญชียึดหลักความระมัดระวังจะส่งผลให้เกิดคุณภาพกำไร และเพิ่มผลตอบแทนให้กับกลุ่มของผู้ถือหุ้น โดยคุณภาพกำไรที่ดีย่อมมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจช่วยสร้างความเชื่อมั่นว่าองค์กรมีการใช้หลักความระมัดระวังในการจัดทำตัวเลขกำไรและมีความสามารถในการสร้างกำไรที่จะเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสด ผู้วิเคราะห์ที่ใช้คุณภาพกำไรนี้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ โดยในการกำหนดว่าคุณภาพกำไรสูงหรือต่ำเพียงใดนั้น ผู้วิเคราะห์แต่ละคนจะเข้าใจหรือให้ความหมายของคำว่าคุณภาพกำไรไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไป (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549) ซึ่งจากผลการวิจัยของจิราพร กรัดเพ็ชร และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) พบว่านักบัญชีมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็นมืออาชีพในด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านบุคลิก ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กร มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรขององค์กร

จากความสำคัญข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรขององค์กร ดังนั้นจึงเป็นที่มาในการศึกษาผลกระทบของคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชนมากขึ้น

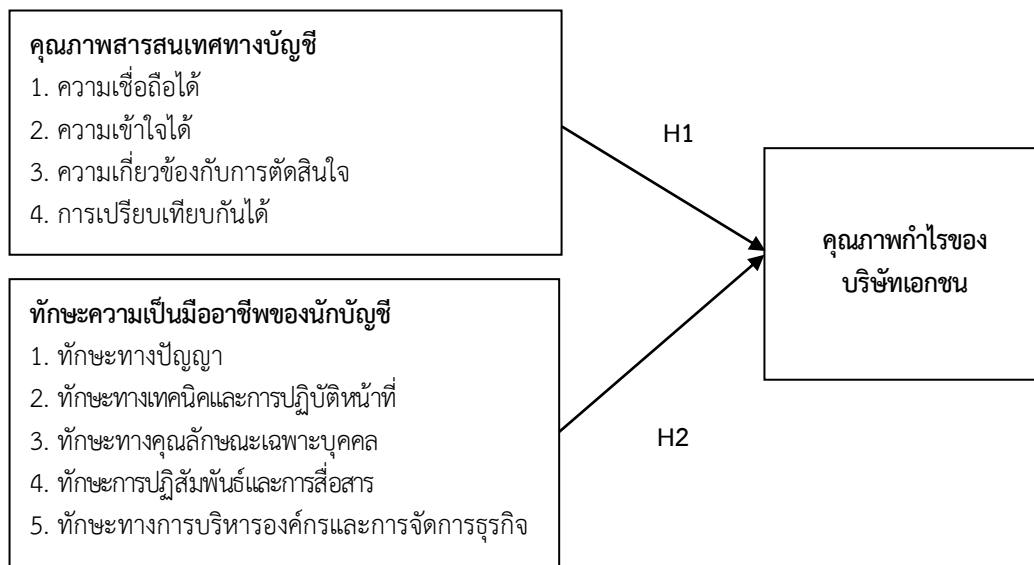
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของคุณภาพสารสนเทศทางบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพของสารสนเทศทางบัญชี (ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านการเปรียบเทียบกันได้) ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี (ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ) ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อทดสอบสมมติฐานจากนักบัญชีในประเทศไทย 397 คน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักบัญชี (ผู้ทำบัญชี) ในประเทศไทยจำนวน 68,805 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562) ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 397 ตัวอย่าง จากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประมาณ 397 ตัวอย่าง สำหรับการวางแผนการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบ 2 ชั้น (Stratified two stage sampling) ชั้นแรกแบ่งออกเป็นสองส่วนตามเขตพื้นที่ที่แบ่งโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คือ เขตกรุงเทพฯ/นนทบุรี และเขตส่วนภูมิภาค ชั้นที่สองวางแผนการสุ่ม คือ กรุงเทพฯ/นนทบุรี เลือกมา 5 เขต ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สำหรับส่วนภูมิภาคจะกระจายตามภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ในแต่ละภาคเลือกภาคละ 2 จังหวัด และสำรวจเฉพาะในเขตอำเภอเมืองเนื่องจากมีจำนวนนักบัญชีปฏิบัติงานในบริษัทเอกชนมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีไทย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบตรวจรายการ (Check List) และ ส่วนที่ 2) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสารสนเทศทางบัญชี แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านการเปรียบเทียบ

ได้ มีข้อความจำนวน 12 ข้อ ปรับปรุงจากแนวคิดของ เนตรนภา รักษายศ และ วิจิต อุ๋อัน (2562) และ ศศิทร ราชพิบูลย์ (2558) ส่วนที่ 3) ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และทักษะการจัดการองค์กร และ ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ มีข้อความจำนวน 15 ข้อ พัฒนาจากแนวคิดของ Palakul et al. (2018) และ มารีนี กอรา และกุลวดี ลิ้มอุสันโน (2560) และส่วนที่ 4) คุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน มีข้อความจำนวน 6 ข้อ พัฒนาจากแนวคิดของ รุ่งรัศมี ดีปราศรัย (2558) และ จิราพร กรัดเพ็ชร์ และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) โดยวัดจากการใช้ความระมัดระวังในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี ความผันผวนหรือความไม่เสถียรภาพของกำไร ความสามารถของกำไรในการสะท้อนเงินสด และความสัมพันธ์ของกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิ โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 ถึงส่วนที่ 4 ใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วน Rating scale ตามรูปแบบของ Likert scale โดยให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใช้ระดับในการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) ได้รับแบบสอบถามตอบกลับสมบูรณ์จากกลุ่มตัวอย่างมา 397 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีดัชนีความสอดคล้องของข้อความและวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริงจำนวน 30 ตัวอย่าง และข้อมูลที่เก็บมาจริงจากนักบัญชีในประเทศไทยจำนวน 397 ตัวอย่าง ทั้งนี้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.911

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีกลุ่มอายุระหว่าง 40-49 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 30,000-50,000 บาท สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานผลกระทบคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน นำเสนอในรูปแบบตารางดังตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของผลกระทบคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีด้าน ความเชื่อถือได้ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardize Coefficients	t	Sig.
	B	SE.	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.566	0.072		21.692	.001*
ด้านความเชื่อถือได้ (x_1)	0.283	0.026	0.501	11.010	.000*
ด้านความเข้าใจได้ (x_2)	0.123	0.017	0.310	7.149	.002*
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (x_3)	0.154	0.005	0.618	29.329	.000*
ด้านการเปรียบเทียบกันได้ (x_4)	0.068	0.008	0.176	8.989	.010*

R = 0.956, R Square = 0.914, SE = 0.02691, F = 1049.340, SIG OF F = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยของผลกระทบคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีด้านความเชื่อถือได้ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ พบว่า ทุกตัวแปรส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทุกด้าน สามารถอธิบายสมการได้ถึงร้อยละ 91.4, (R Square = 0.914) โดยผลกระทบที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชนมากที่สุดคือ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (X_3) ด้านความเชื่อถือได้ (X_1) ด้านความเข้าใจได้ (X_2) และด้านการเปรียบเทียบกันได้ (X_4) ตามลำดับ ซึ่งสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Y = 1.556 + 0.154(X_3) + 0.283(X_1) + 0.123(X_2) + 0.068(X_4)$$

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของผลกระทบทักษะความเป็นมืออาชีพด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardize Coefficients	t	Sig.
	B	SE.	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	2.095	0.127		16.437	.000*
ด้านทักษะทางปัญญา (X_5)	0.164	0.020	0.322	8.358	.002*
ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (X_6)	0.071	0.016	0.173	4.589	.000*
ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (X_7)	0.382	0.052	0.461	0.478	.463
ด้านทักษะการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร (X_8)	0.110	0.016	0.262	6.763	.006*
ด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ (X_9)	0.178	0.014	0.485	12.970	.000*

R = 0.699, R Square = 0.488, SE = 0.06572, F = 93.952, SIG OF F = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยของผลกระทบทักษะความเป็นมืออาชีพด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ พบว่า มี 4 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สามารถอธิบายสมการได้ถึงร้อยละ 48.8 (R Square = 0.488) โดยผลกระทบที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชนมากที่สุดคือ ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ (X_9) ด้านทักษะทางปัญญา (X_5) ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร (X_8) และด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (X_6) ตามลำดับ ซึ่งสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Y = 2.095 + 0.178(X_9) + 0.164(X_5) + 0.110(X_8) + 0.071(X_6)$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผลกระทบคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน นำเสนอประเด็นอภิปรายดังนี้

ผลกระทบคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการเปรียบเทียบกันได้ ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน สอดคล้องกับ อรุณลักษณ์ ฤทธิเดช (2557) ผลการวิจัยพบว่า สารสนเทศทางการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจและด้านการทันเวลา มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร เนื่องจากสารสนเทศทางบัญชีช่วยให้การประมวลข้อมูลการทำงานมีความรวดเร็วต่อการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ

และ สอดคล้องกับ Kanakriyah (2016) ที่ผลการศึกษา พบว่า ระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีคุณภาพมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งรัศมี ตีปราศรัย (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางบัญชีกับคุณภาพกำไรของโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษานิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ ด้านตรวจสอบความถูกต้องได้ ด้านความครบถ้วน ด้านความทันเวลา ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับคุณภาพกำไรของโรงงานอุตสาหกรรม และยังสอดคล้องกับ ฐิติพร วรฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและความได้เปรียบทางการแข่งขันมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SME

ผลกระทบทักษะความเป็นมืออาชีพ ด้านของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทเอกชน ปัจจัยกลุ่มทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไร พบว่า ปัจจัยกลุ่มทักษะความเป็นมืออาชีพส่งผลต่อคุณภาพกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 4 ปัจจัย โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และ ด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร กรัดเพ็ชร และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพกำไรโดยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทจดทะเบียน และดำเนินงานในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านบุคคล ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กร มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ด้านการใช้ความระมัดระวังในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี ด้านความผันผวนหรือความไม่เสถียรภาพของกำไร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรเชิงเศรษฐกิจ ด้านความสามารถของกำไรในการสะท้อนเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิกับกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังกำไร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา จินมอญ และคณะ (2559) ได้ศึกษาความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมืออาชีพ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพกำไรโดยรวม และผลการศึกษาของ Marius (2013) และ Miriam (2014) ให้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีจะช่วยให้องค์กรมีผลประกอบการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีโดยเฉพาะสารสนเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลกำไรของบริษัท เช่น มีการวิเคราะห์และทดสอบความมีประสิทธิภาพของสารสนเทศทางบัญชีในการนำไปใช้หรือนำเสนอข้อมูลกับผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร มีการอบรมเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางบัญชีใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำกำไรขององค์กร

2. ควรผลักดันให้นักบัญชีมีการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพในด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านทักษะทางเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ โดยการจัดฝึกอบรม สัมมนา และทดสอบความรู้ความสามารถของนักบัญชีอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อคุณภาพกำไร และศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ เช่น จริยธรรมทางวิชาชีพ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

2. การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบมุมมองจากกลุ่มผู้บริหาร หรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และวิเคราะห์ในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์เปรียบเทียบข้อมูลตามกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). **ผู้ทำบัญชี (คงอยู่) ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2562**. ออนไลน์ สืบค้นจาก https://www.dbd.go.th/download/article/article_20191203154524.pdf.
- จิราพร กรัดเพชร และคารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2561). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพกำไร. **วารสารธุรกิจปริทัศน์**, 10(2), 107-112.
- ฐิติพร วรฤทธิ์. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศการบัญชี ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐธิดา จินมอญ, วัฒนา ยืนยง และปานฉัตร อาการักษ์. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. **วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่**, 9(2), 101-114.
- ธัญกร จันทร์สาส์น. (2559). คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีบริษัทภิบาลในระดับดีเลิศ: นัยจากรายการคงค้าง. **วารสารนักบริหาร**, 36(2), 52-61.
- นิตากร นครพิน. (2551). **ความต้องการสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เนตรนภา รักชายศ และ วิจิต อุ๋อัน. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพองค์กร: กรณีศึกษาเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิทยาการจัดการ**, 6(1), 71-94.
- มารีนี กอรา และกุลวดี ลิ้มอุสันโน. (2560). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพ รายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**, 4(2), 38-50.
- รุ่งรัศมี ดีปราศรัย. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางบัญชีกับคุณภาพกำไรของโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษานิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง**. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัตนา สิทธิอ่วม. (2563). ผลกระทบเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทย. **วารสารการจัดการ**, 9(3), 65-78.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2549). **มิติใหม่ของการเงินและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: ไอออนิค อินเทอร์เน็ต รีซอสเซส.
- ศศิธร ราชพิบูลย์. (2558). **ความรู้ความเข้าใจระหว่างสารสนเทศ คุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารโรงแรมระดับ 4-5ดาวในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรุณลักษณ์ ฤทธิเดช. (2557). ผลกระทบความรู้ความสามารถทางการบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพกำไร. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ บทบาทของมหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม **จุดเปลี่ยนประเทศสังคมไทย** (น.696-703). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Fairfield, P. M., & Whisenant, J. S. (2001). Using Fundamental Analysis to Access Earnings Quality: Evidence from the Center for Financial Research and Analysis. **Journal of Accounting, Auditing & Finance**, 16(4), 273-295.
- Francis, J., Olsson, P., & Schipper, K. (2008). Earnings quality. **Fundamental and Trend in Accounting**, 1(4), 259-340.
- Ismail, N. A., & King, M. (2006). The Alignment of Accounting and Information Systems in SMEs in Malaysia. **Journal of Global Information Technology Management**, 9(3), 24-42.
- Kanakriyah, R. (2016). The Effect of Using Accounting Information Systems of The Quality of Accounting Information According to Users Perspective in Jordan. **European Journal of Accounting, Auditing and Finance Research**, 4(11), 58-75.
- Marius, C. E. (2013). Performance and Excellence in Defining, Asserting and Concretizing the Mission of Business Organization. **Original Research Article Procardia – Social and Behavioral Sciences**, 92(10), 323-327.

- Miriam, J. (2014). Methodical Basis of Business Excellence Status Assessment. **Original Research Article Procardia – Social and Behavioral Sciences**, 109(8), 546-551.
- Palakul, P. Onlaor, S. Chaisri, P. and Kanlayarat, J. (2018). The study of the skills of professional accountants based on International Education Standards for Professional Accountants of the undergraduate students of Bachelor of Accountancy Program at College of Asian Scholars. **College of Asian Scholars Journal**, 8(Special issue), 363-375.
- Penman, S. H., & Zhang, X. J. (2001). Accounting Conservatism the Quality of Earnings and Stock Returns. **The Accounting Review**, 77(2), 237-264.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Edition, Harper and Row, New York.